

सन २०२४-२५ या आर्थिक वर्षामध्ये राष्ट्रीय अंधत्व नियंत्रण कार्यक्रमांतर्गत नेत्र विभागाचे श्रेणी वर्धनाकरिता मोतिबिंदू शस्त्रक्रियासाठी शासकीय रुग्णालयामध्ये आधुनिक फेको उपचार पद्धती सुरु करण्यासाठी आवश्यक उपकरणे व साहित्य सामुग्री खरेदीसाठी लेखाशिर्ष २२१० ०१६४ खाली सहायक अनुदाने-३१ (वेतनेत्तर) या उद्दीष्टांतर्गत रु.२०,००,००,०००/- (अक्षरी रुपये वीस कोटी) इतक्या रकमेच्या खरेदीस सुधारीत प्रशासकीय मान्यता देण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
सार्वजनिक आरोग्य विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: प्रशामा-१२२३/प्र.क्र.१४८/आरोग्य-८

१० वा मजला, गो. ते. रुग्णालय संकूल इमारत,
नवीन मंत्रालय, मुंबई - ४००००९.
दिनांक : २० सप्टेंबर, २०२४.

वाचा :-

- १) सहसंचालक, (असंसर्गजन्य रोग), आरोग्य सेवा, मुंबई यांचे पत्र क्र.संआसे/अंनिका/कक्ष-८अ/अर्थसंकल्पीय भाषण/फेको मशीन/प्रशासकीय मान्यता प्रदान करण्याबाबत/२१११-२११४/२२, दि.०८.०६.२०२२.
- २) सार्वजनिक आरोग्य विभाग, शासन निर्णय क्र.पुरमा-१४२२/प्र.क्र.१००/आरोग्य-८ दि.०९.०६.२०२२.
- ३) सार्वजनिक आरोग्य विभाग, शासन निर्णय क्र.पुरमा-१४२२/प्र.क्र.१००/आरोग्य-८ दि.२१.१०.२०२२.
- ४) सहसंचालक, (असंसर्गजन्य रोग), आरोग्य सेवा, मुंबई यांचे पत्र क्र.संआसे/अंनिका/कक्ष-८अ/अर्थसंकल्पीय भाषण/फेको मशीन/प्रशासकीय मान्यता प्रदान करण्याबाबत/१८२४/२३, दि.२६.०६.२०२३.
- ५) सहसंचालक, (असंसर्गजन्य रोग), आरोग्य सेवा, मुंबई यांचे पत्र क्र.संआसे/अंनिका/कक्ष-८अ/अर्थसंकल्पीय भाषण /फेको मशीन /पावसाळी पुरवणी मागणी /१८१५-१९/२३, दि.२२.०६.२०२३.
- ६) सार्वजनिक आरोग्य विभाग, शासन निर्णय क्र.प्रशामा-१२२३/प्र.क्र.१४८/आरोग्य-८ दि.२३.०८.२०२४.
- ७) सहसंचालक, (असंसर्गजन्य रोग), आरोग्य सेवा, मुंबई यांचे पत्र क्र.आआसे/८-अ/टे-१/फेको मशीन खरेदी/सुधारीत प्रमा/३९८०-९८२/२०२४ दि.११.०९.२०२४.

प्रस्तावना:-

वाचा मधील अ.क्र.१ येथील दि.०८.०६.२०२२ रोजीच्या पत्रान्वये सहसंचालक, (असंसर्गजन्य रोग), आरोग्य सेवा, मुंबई, यांनी सादर केलेल्या प्रस्तावानुसार फेको मशीन खरेदीसाठी वाचा मधील अ.क्र.२ येथील दि.०९.०६.२०२२ च्या शासन निर्णयान्वये रु.२० कोटी इतक्या रकमेच्या खरेदीस प्रशासकीय मान्यता देण्यात आली होती. त्यास अनुसरून माहे ऑगस्ट २०२२ च्या अधिवेशनामध्ये पूरवणी मागणीद्वारे मंजूर करण्यात आलेल्या रु.२० कोटी रकमेपैकी ५० टक्के म्हणजे रु.१० कोटी इतका निधी वाचा मधील अ.क्र.३ येथील दि.२१.१०.२०२२ च्या शासन निर्णयान्वये वितरीत करण्यात आलेला होता. सदर रु.१०.०० कोटी चा निधी हाफकीन ,मुंबई या संस्थेकडे वर्ग करण्यात आला होता. परंतु, सदर रु.१० कोटी इतका निधी रकमेच्या ३० फेको मशीन खरेदीची कार्यवाही पूर्ण झाली नाही. त्यामुळे सदर निधी हाफकीन ,मुंबई या संस्थेने सहसंचालक, आरोग्य सेवा,नियंत्रण अधिकारी यांच्याकडे वर्ग केला आहे.

२. तसेच वाचा मधील अ.क्र.४ येथील दि.२६.०६.२०२३ रोजीच्या पत्रान्वये सहसंचालक, (असंसर्गजन्य रोग), आरोग्य सेवा, मुंबई, यांनी सादर केलेला प्रस्तावानुसार सन २०२३-२४ या आर्थिक वर्षामध्ये राष्ट्रीय अंधत्व नियंत्रण कार्यक्रमांतर्गत नेज विभागाचे श्रेणी वर्धनाकरिता मोतिबिंदू शस्त्रक्रियासाठी शासकिय रुग्णालयामध्येआधुनिक फेको उपचार पध्दती सुरु करण्यासाठी आवश्यक उपकरणे व साहित्य सामुग्री खरेदीसाठी लेखाशिर्ष २२१० ०१६४ खाली सहायक अनुदाने-३१ (वेतनेत्तर) या उद्दीष्टांतर्गत रु.१०,००,००,०००/- (अक्षरी रुपये दहा कोटी) इतकी रकमेस वाचा मधील अ.क्र.६ येथील दि.२३.०८.२०२३ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये सुधारीत प्रशासकीय मान्यता देण्यात आली आहे.सदर सुधारीत प्रशासकीय मान्यतेचा कालावधी १ वर्षाचा असून सदर कालावधी दि.२२.०८.२०२४ रोजी संपुष्टात आला आहे.

३. सबब, प्रस्तुत प्रकरणी वाचा मधील अ.क्र.७ येथील दि.११.०९.२०२४ रोजीच्या पत्रान्वये सहसंचालक, (असंसर्गजन्य रोग), आरोग्य सेवा, मुंबई, यांनी सन २०२४-२५ या आर्थिक वर्षामध्ये राष्ट्रीय अंधत्व नियंत्रण कार्यक्रमांतर्गत नेज विभागाचे श्रेणी वर्धनाकरिता मोतिबिंदू शस्त्रक्रियासाठी शासकिय रुग्णालयामध्ये आधुनिक फेको उपचार पध्दती सुरु करण्यासाठी आवश्यक उपकरणे व साहित्य सामुग्री खरेदीसाठी लेखाशिर्ष २२१० ०१६४ खाली सहायक अनुदाने-३१ (वेतनेत्तर) या उद्दीष्टांतर्गत रु.२०.०० कोटी (अक्षरी रुपये वीस कोटी) इतक्या रकमेच्या खरेदीस सुधारीत प्रशासकीय मान्यता देण्याची विनंती केली आहे. सदर प्रस्तावास अनुसरून प्रस्तुत प्रकरणी वर नमूद आवश्यक उपकरणे व साहित्य सामुग्री खरेदीसाठी लेखाशिर्ष २२१० ०१६४ खाली सहायक अनुदाने-३१ (वेतनेत्तर) या उद्दीष्टांतर्गत रु.२०.०० कोटी (अक्षरी रुपये वीस कोटी) इतक्या रकमेच्या खरेदीस सुधारीत प्रशासकीय मान्यता देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

४. वर नमूद केलेली वस्तुस्थिती विचारात घेता, सहसंचालक, (असंसर्गजन्य रोग), आरोग्य सेवा, मुंबई यांनी वाचा मधील अ.क्र.७ येथील दिनांक ११.०९.२०२४ रोजीच्या पत्रान्वये सादर केलेल्या प्रस्तावानुसार, सन २०२४-२५ या आर्थिक वर्षामध्ये राष्ट्रीय अंधत्व नियंत्रण कार्यक्रमांतर्गत नेज विभागाचे श्रेणी वर्धनाकरिता मोतिबिंदू शस्त्रक्रियासाठी शासकिय रुग्णालयामध्ये आधुनिक फेको उपचार पध्दती सुरु करण्यासाठी आवश्यक उपकरणे व साहित्य सामुग्री खरेदीसाठी लेखाशिर्ष २२१० ०१६४ खाली सहायक अनुदाने-३१ (वेतनेत्तर) या उद्दीष्टांतर्गत रु.२०,००,००,०००/- (अक्षरी

रुपये वीस कोटी) इतक्या रकमेस खालील अटी व शर्तीच्या अधीन राहून सुधारीत प्रशासकीय मान्यता देण्यात येत आहे:-

(१) सदरहू साहित्य सामुग्रीची आवश्यकता खातरजमा/मागणी याची शहानिशा / खातरजमा करण्यात यावी.

(२) सदरहू साहित्य सामुग्रीचे विनिर्देश गरजेनुसार व अद्ययावत असल्याची खातरजमा करण्यात यावी. खरेदी करावयाच्या बाबींचे तांत्रिक विनिर्देश (Technical specification) संबंधित तज्ञांनी (तांत्रिक समिती / अधिकारी) यांनी मान्य केलेल्या विनिर्देशानुसार असावेत. तसेच, सदर तांत्रिक विनिर्देश (Technical specification) हे कोणत्याही विशिष्ट कंपनीला फायदा होईल अशा रितीने तयार केलेले नसल्याबाबत खातरजमा करण्यात यावी. सदर मंजूर असलेल्या बाबींच्या तांत्रिक विनिर्देशानुसार मागणीपत्र पाठविण्याची जबाबदारी संबंधित कार्यक्रम प्रमुखांची राहिल. प्रस्तावातील समाविष्ट असलेल्या बाबींचीच खरेदी करण्यात यावी.

(३) सदर खरेदी मुख्य कार्यकारी अधिकारी, महाराष्ट्र वैद्यकीय वस्तू खरेदी प्राधिकारण, मुंबई यांनी शासन निर्णय, उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग, क्र. भांखस-२०१४/प्र.क्र.८२/भाग-III/ उद्योग-४, दिनांक १ डिसेंबर, २०१६ अन्वये प्रसिध्द करण्यात आलेल्या शासकीय विभागांनी करावयाच्या कार्यालयीन खरेदीसाठीच्या कार्यपद्धतीची सुधारीत नियमपुस्तिका यामधील तरतूदीनुसार विहित पद्धतीने खरेदी प्रक्रिया राबविण्यात यावी.

(४) सदर मशीनचा दर हा बाजार भावापेक्षा कमी असल्याबाबत आणि संबंधित पुरवठादाराने या बाबीचा इतर ठिकाणी ज्या दराने पुरवठा केला आहे, त्या दरापेक्षा जास्त नसल्याबाबत खातरजमा करण्यात यावी.

(५) खरेदी करण्यात येणाऱ्या बाबींची पुरवठापूर्व / पुरवठानंतर नमुना तपासणी (pre/Post dispatch random sample inspection) करून उचित व योग्य विनिर्देश (specification) असलेल्या वस्तूंचीच खरेदी करण्यात येईल, याची खात्री करण्यात यावी.

(६) खरेदी करण्यात येणाऱ्या बाबींचा पुरवठा झाल्यानंतर त्यांची साठवणूक व वितरण (storage & distribution) करणे तसेच पुरवठा साखळी व्यवस्थापन (Supply chain management) आणि वस्तुसूची व्यवस्थापन (Inventory Management) योग्य पद्धतीने करून सदर बाबी विनावापर पडून राहणार नाहीत याची दक्षता घेण्यात यावी.

(७) तसेच सदर रु. २०.०० कोटी (अक्षरी रुपये वीस कोटी फक्त) फक्त हा खर्च सन २०२४-२५ या आर्थिक वर्षामध्ये लेखाशिर्ष २२१० ०१६४, सहायक अनुदाने-३१ (वेतनेत्तर) या उद्दिष्टांतर्गत उपलब्ध असलेल्या निधीमधून भागविण्यात यावा.

(८) सदरची खरेदी प्रशासकीय मंजूरीच्या विहित कालावधीत पूर्ण होईल याची दक्षता घ्यावी. तसेच या बाबींच्या खरेदीची द्विरुक्ती (Duplication) होणार नाही, याची दक्षता घेण्यात यावी.

(९) संपूर्ण खरेदी प्रक्रिया राबविताना केंद्रिय दक्षता आयोगाच्या मार्गदर्शक सूचनांचे (CVC Guidelines) तंतोतंत पालन करण्यात यावे.

(१०) शासन निर्णय, वित्त विभाग, क्र. विअप्र-२०१३/प्र.क्र.३०/भाग-२/२०१३/विनियम, दिनांक १७ एप्रिल, २०१५ सोबतच्या परिशिष्टातील वित्तीय अधिकार नियम पुस्तिका १९७८, भाग-पहिला उपविभाग-दोन मधील अ.क्र.४ नियम क्र.७ समोरील स्तंभ क्र.६ येथील अटींची पूर्तता करण्यात यावी.

(११) सदर खरेदी मुख्य कार्यकारी अधिकारी, महाराष्ट्र वैद्यकीय वस्तु खरेदी प्राधिकारण, मुंबई यांच्या मार्फत करण्यात यावी.

५. प्रस्तुत प्रकरणाच्या अनुषंगाने खरेदी करावायाच्या वस्तुंचा, अनुदानाची रक्कम, लेखाशिर्ष व प्रशासकीय मान्यतेची रक्कम इत्यादीचा तपशिल खालीलप्रमाणे आहे:-

विवरणपत्र-अ

(रक्कम रु.)

अ.क्र.	लेखाशिर्ष	एकूण मंजूर अनुदान (सन २०२५-२४ पुरवणी मागणी)	प्रशासकीय मान्यतेसाठीचा प्रस्ताव (रक्कम) सन २०२४-२५
१	२२१० ०१६४ ३१- सहायक (वेतनेत्तर)	रु.२०,००,००,०००/-	रु. २०,००,००,०००/-
एकूण			रु.२०,००,००,०००/-

विवरणपत्र-ब

(रक्कम रु.)

अ.क्र.	लेखाशिर्ष	मंजूर निधी (सन २०२४-२५)	एकूण खरेदी करावयाच्या फेको मशीनची संख्या	प्रति नग किंमत	प्रशासकीय मान्यतेची रक्कम
१	२२१० ०१६४ ३१- सहायक (वेतनेत्तर)	रु.२०,००,००,०००/-	६०	रु.३३.३३ लक्ष	रु. २०,००,००,०००/-

६. सदर प्रस्तावाच्या अनुषंगाने आवश्यकते परिशिष्ट- अ आणि परिशिष्ट ब मध्ये विहित प्रमाणपत्रे सादर केली आहेत.

७. उपरोक्त परिच्छेद क्र.४ मधील अनुक्रमांक १ ते ११ येथे नमूद अटींची पूर्तता करण्याची व खरेदी नियमानुसार व आवश्यकते प्रमाणे आहे हे सुनिश्चित करण्याची संपूर्ण जबाबदारी, मुख्य कार्यकारी अधिकारी, महाराष्ट्र वैद्यकीय वस्तु खरेदी प्राधिकारण, मुंबई, आयुक्त, आरोग्य सेवा आयुक्तालय, मुंबई यांची राहिल.

८. शासन निर्णय, वित्त विभाग, क्र.विअप्र-२०१३/प्र.क्र.३०/१३/विनियम, भाग-२, दिनांक १७ एप्रिल, २०१५ मधील वित्तीय अधिकार नियम पुस्तिका १९७८ भाग-पहिला उपविभाग-दोन मधील अनु क्रमांक ४, नियम क्र. ७ अन्वये प्रशासनिक विभागास प्रदान करण्यात आलेल्या अधिकारात सदर शासन निर्णय निर्गमित करण्यात येत आहे.

९. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२४०९२०१११४२९२५१७ असा आहे. हा शासन निर्णय डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(विकास तु.कदम)

अवर सचिव महाराष्ट्र शासन

प्रत:-

- १) आयुक्त, आरोग्य सेवा तथा अभियान संचालक, राष्ट्रीय आरोग्य अभियान, मुंबई.
- २) संचालक, आरोग्य सेवा, आरोग्य संचालनालय, मुंबई.
- ३) सहसंचालक (असंसर्गजन्य रोग), आरोग्य सेवा, मुंबई
- ४) सह संचालक, आरोग्य सेवा, (खरेदी कक्ष), आरोग्य सेवा संचालनालय मुंबई
- ५) सह संचालक आरोग्य सेवा, (अर्थ व प्रशासन), आरोग्य सेवा संचालनालय मुंबई
- ६) महालेखापाल, महाराष्ट्र-१ (लेखापरीक्षण/लेखा अनुज्ञेयता), मुंबई
- ७) महालेखापाल, महाराष्ट्र-२ (लेखापरीक्षण /लेखा अनुज्ञेयता), नागपूर
- ८) अधिदान व लेखाधिकारी, मुंबई
- ९) निवासी लेखा परीक्षा अधिकारी, मुंबई
- १०) निवडनस्ती (आरोग्य-८)